

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Havenlaan 88, bus 100
1000 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2024/108

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Op 22 februari 2024 diende ■■■ (hierna vermeld als: verzoeker), een verzoek in bij de Universiteit Antwerpen om een afschrift te verlenen de volgende documenten of informatie over de institutionele banden van Universiteit Antwerpen met Israëlische universiteiten, instituties en bedrijven (documenten geproduceerd, ontvangen, of behandeld tussen 01-01-2012 en 22-02-2024):

1. Alle overeenkomsten aangaande studentenuitwisselingen tussen universiteit Antwerpen met alle Israëlische universiteiten en onderzoekscentra, alsmede onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten.
 - a. Met 'overeenkomsten' wordt tevens bedoeld overeenkomsten aangaande studentenuitwisseling tussen Universiteit Antwerpen en Israëlische universiteiten en onderzoekscentra die uiteindelijk niet tot stand zijn gekomen, die nog in voorbereiding zijn, en/of die inmiddels zijn beëindigd.
 - b. Met 'onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten' in punt 1 en 1(a) wordt bedoeld zowel interne als externe correspondentie, waaronder e-mails inclusief bijlages, uitnodigingen voor vergaderingen en vergadernotulen die betrekking hebben op de totstandkoming van de overeenkomsten beschreven in punt 1 en 1(a).
 - c. Hierbij doelen wij in ieder geval ook, maar niet uitsluitend, op alle onderliggende documenten waarin de mogelijke risico's van het aangaan van samenwerking met Israëlische universiteiten met zich meebrengt worden benoemd en/of besproken.

2. Alle overeenkomsten aangaande institutionele samenwerking op het gebied van onderzoek en onderzoeksfinanciering waarbij Universiteit Antwerpen en Israëlische universiteiten, Israëlische instituties en/of Israëlische bedrijven betrokken zijn, en onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten.

a. Met 'overeenkomsten' wordt tevens bedoeld overeenkomsten die uiteindelijk niet tot stand zijn gekomen, die nog in voorbereiding zijn en/of die inmiddels zijn beëindigd, en documentatie aangaande deze overeenkomsten.

b. Met 'onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten' in punt 2 en 2(a) wordt bedoeld: intentieverklaringen, intentieovereenkomsten, financieringsaanvragen (zij het ingewilligd, geweigerd of in behandeling), interne en externe correspondentie, waaronder emailcommunicatie (enkel emails met bijlages) inclusief bijlages, uitnodigingen voor vergaderingen en vergaderingsnotulen.

c. Hierbij doelen wij in ieder geval ook, maar niet uitsluitend, op alle onderliggende documenten waarin de mogelijke risico's van het aangaan van samenwerking met Israëlische universiteiten met zich meebrengt.

d. Met 'institutionele samenwerking' wordt bedoeld:

samenwerking, coördinatie, en/of deelname in onderzoek en onderzoeksfinanciering waar dat de voornoemde partijen betreft in hun capaciteit als instituties. Dit aanvraag heeft dus geen betrekking op informele, incidentele onderzoekssamenwerking tussen individuele academici in hun individuele academische capaciteit, tenzij deze contacten uiteindelijk hebben geleid tot institutionele samenwerking.

e. Met 'Israëlische instituties' wordt bedoeld overheidsinstellingen, publieke en semipublieke instellingen van de staat Israël, inclusief al hun afdelingen, waaronder het Ministerie van Defensie, Ministerie van Publieke Veiligheid, Ministerie van Strategische Zaken en Publieke Diplomatiek (sinds 2021 deel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken), het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Onderwijs.

f. Met 'Israëlische bedrijven' wordt alleen bedoeld de volgende Israëlische bedrijven en corporaties, hun afdelingen, bestuursorganen, en/of hun dochterondernemingen:

i. Elbit Systems (waaronder MTRS3 Solutions and Services),

ii. Rafael,

iii. IBM Israel - Science and Technology LTD,

iv. MedyMatch Technology Ltd.,

v. Mellanox Technologies,

vi. Magen David Adom,

vii. Machba - Interuniversity Computation,

viii. Israel Aerospace Industries,

ix. Israel Aircraft Industries,

x. Verint Systems, Ok2Go Cellular Systems,

xi. Israel Electronic Corporation,

xii. Israel Oceanographic and Limnological Research Limited,

xiii. Holo/Or Ltd., xiv. NSL Satellites LTD +,

xiv. NSO Group Technology,

xv. GRIPHUS Aeronautical Engineering & Manufacturing Ltd. En

xvi. Innowattech.

3. Alle dossiers betreft samenwerkingen en overeenkomsten tussen Universiteit Antwerpen en Israëlische universiteiten of bedrijven die voorgelegd zijn aan het Meldpunt Mensenrechten van het Departement Onderzoek, Innovatie & Valorisatie Antwerpen (RIVA) en het Ethische Commissie voor Misuse, Human Rights & Security aan de Universiteit Antwerpen, het resultaat van de mensenrechtentoetsen, en de stappen die ondernomen zijn naar aanleiding van het advies van het Ethische Commissie voor Misuse, Human Rights & Security. U mag ook de gevallen vermelden waarin geen stappen werden ondernomen of waarin het advies van het Commissie of andere beleidsorganen hangende is.

4. Alle interne adviezen, mailwisselingen, richtlijnen en andere beleidsstukken waarin is neergelegd of wordt besproken hoe bij (verschillende vormen van) samenwerking met Israëlische universiteiten, bedrijven of organisaties moet worden onderzocht of dergelijke samenwerking op welke wijze dan ook zou kunnen bijdragen aan mensenrechtenschendingen in Israël en diens stelselmatige onderdrukking, discriminatie, onteigening, en uitsluiting van Palestijnen.

In al het bovenstaande wordt met 'Universiteit Antwerpen' bedoeld Universiteit Antwerpen zowel op universitair niveau als op niveau van een onderzoeks- of onderwijsnetwerk, faculteit en onderzoekscentrum (bv. CEMIS) verbonden aan de Universiteit Antwerpen.

In al het bovenstaande wordt met 'Israëlische universiteiten' bedoeld de volgende instituties, en alle organen die daaronder vallen, waaronder hun bestuursorganen, commissies, faculteiten, afdelingen, centra, en fondsen, etc.:

- * Technion - Israel Institute of Technology (IIT),
- * Hebrew University of Jerusalem (HUJI),
- * Weizmann Institute of Science (WIS),
- * Bar-Ilan University (BIU),
- * Tel Aviv University (TAU),
- * University of Haifa (HU),
- * Ben-Gurion University of the Negev (BGU),
- * Open University of Israel (OPENU),
- * Ariel University (AU) en
- * Reichmann University (voorheen 'Herzliya Interdisciplinary Center').

De Universiteit Antwerpen heeft voormeld openbaarheidsverzoek gedeeltelijk ingewilligd op 27 maart 2024.

Op 26 april 2024 stelde verzoeker bij de beroepsinstantie beroep in tegen de gedeeltelijke weigeringsbeslissing van de Universiteit Antwerpen. Het beroepschrift werd op 29 april 2024 geregistreerd door de beroepsinstantie.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijke openbaarheidsverzoek dateert van 22 februari 2024.

De gedeeltelijke weigeringsbeslissing van de Universiteit Antwerpen dateert van 27 maart 2024. Deze beslissing maakt melding van de beroepsmogelijkheid en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (verder 'Bestuursdecreet').

Op 26 april 2024 diende verzoeker beroep in tegen voormelde gedeeltelijke weigeringsbeslissing. Het ingediende beroep is bijgevolg tijdig en wordt als **ontvankelijk** beschouwd.

Gegrondeheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Het oorspronkelijk verzoek

Middels zijn verzoek van 22 februari 2024 aan de Universiteit Antwerpen wenst verzoeker een afschrift te ontvangen van de volgende documenten of informatie over de institutionele banden van Universiteit Antwerpen met Israëlische universiteiten, instituties en bedrijven (documenten geproduceerd, ontvangen, of behandeld tussen 01-01-2012 en 22-02-2024):

1. Alle overeenkomsten aangaande studentenuitwisselingen tussen universiteit Antwerpen met alle Israëlische universiteiten en onderzoekscentra, alsmede onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten.

a. Met 'overeenkomsten' wordt tevens bedoeld overeenkomsten aangaande studentenuitwisseling tussen Universiteit Antwerpen en Israëlische universiteiten en onderzoekscentra die uiteindelijk niet tot stand zijn gekomen, die nog in voorbereiding zijn, en/of die inmiddels zijn beëindigd.

b. Met 'onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten' in punt 1 en 1(a) wordt bedoeld zowel interne als externe correspondentie, waaronder e-mails inclusief bijlages, uitnodigingen voor vergaderingen en vergadernotulen die betrekking hebben op de totstandkoming van de overeenkomsten beschreven in punt 1 en 1(a).

c. Hierbij doelen wij in ieder geval ook, maar niet uitsluitend, op alle onderliggende documenten waarin de mogelijke risico's van het aangaan van samenwerking met Israëlische universiteiten met zich meebrengt worden benoemd en/of besproken.

2. Alle overeenkomsten aangaande institutionele samenwerking op het gebied van onderzoek en onderzoeksfinanciering waarbij Universiteit Antwerpen en Israëlische universiteiten, Israëlische instituties en/of Israëlische bedrijven betrokken zijn, en onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten.

a. Met 'overeenkomsten' wordt tevens bedoeld overeenkomsten die uiteindelijk niet tot stand zijn gekomen, die nog in voorbereiding zijn en/of die inmiddels zijn beëindigd, en documentatie aangaande deze overeenkomsten.

b. Met 'onderliggende documentatie aangaande deze overeenkomsten' in punt 2 en 2(a) wordt bedoeld: intentieverklaringen, intentieovereenkomsten, financieringsaanvragen (zij het ingewilligd, geweigerd of in behandeling), interne en externe correspondentie, waaronder emailcommunicatie (enkel emails met bijlages) inclusief bijlages, uitnodigingen voor vergaderingen en vergaderingsnotulen.

c. Hierbij doelen wij in ieder geval ook, maar niet uitsluitend, op alle onderliggende documenten waarin de mogelijke risico's van het aangaan van samenwerking met Israëlische universiteiten met zich meebrengt.

d. Met 'institutionele samenwerking' wordt bedoeld:

samenwerking, coördinatie, en/of deelname in onderzoek en onderzoeksfinanciering waar dat de voornoemde partijen betreft in hun capaciteit als instituties. Dit aanvraag heeft dus geen betrekking op informele, incidentele onderzoekssamenwerking tussen individuele academici in hun individuele academische capaciteit, tenzij deze contacten uiteindelijk hebben geleid tot institutionele samenwerking.

e. Met 'Israëlische instituties' wordt bedoeld overheidsinstellingen, publieke en semipublieke instellingen van de staat Israël, inclusief al hun afdelingen, waaronder het Ministerie van Defensie, Ministerie van Publieke Veiligheid, Ministerie van Strategische Zaken en Publieke Diplomatiek (sinds 2021 deel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken), het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Onderwijs.

f. Met 'Israëlische bedrijven' wordt alleen bedoeld de volgende Israëlische bedrijven en corporaties, hun afdelingen, bestuursorganen, en/of hun dochterondernemingen:

i. Elbit Systems (waaronder MTRS3 Solutions and Services),

ii. Rafael,

iii. IBM Israel - Science and Technology LTD,

- iv. MedyMatch Technology Ltd.,
- v. Mellanox Technologies,
- vi. Magen David Adom,
- vii. Machba - Interuniversity Computation,
- viii. Israel Aerospace Industries,
- ix. Israel Aircraft Industries,
- x. Verint Systems, Ok2Go Cellular Systems,
- xi. Israel Electronic Corporation,
- xii. Israel Oceanographic and Limnological Research Limited,
- xiii. Holo/Or Ltd., xiv. NSL Satellites LTD +,
- xiv. NSO Group Technology,
- xv. GRIPHUS Aeronautical Engineering & Manufacturing Ltd. En
- xvi. Innowattech.

3. Alle dossiers betreft samenwerkingen en overkomsten tussen Universiteit Antwerpen en Israëlische universiteiten of bedrijven die voorgelegd zijn aan het Meldpunt Mensenrechten van het Departement Onderzoek, Innovatie & Valorisatie Antwerpen (RIVA) en het Ethische Commissie voor Misuse, Human Rights & Security aan de Universiteit Antwerpen, het resultaat van de mensenrechtentoetsen, en de stappen die ondernomen zijn naar aanleiding van het advies van het Ethische Commissie voor Misuse, Human Rights & Security. U mag ook de gevallen vermelden waarin geen stappen werden ondernomen of waarin het advies van het Commissie of andere beleidsorganen hangende is.

4. Alle interne adviezen, mailwisselingen, richtlijnen en andere beleidsstukken waarin is neergelegd of wordt besproken hoe bij (verschillende vormen van) samenwerking met Israëlische universiteiten, bedrijven of organisaties moet worden onderzocht of dergelijke samenwerking op welke wijze dan ook zou kunnen bijdragen aan mensenrechtenschendingen in Israël en diens stelselmatige onderdrukking, discriminatie, onteigening, en uitsluiting van Palestijnen.

In al het bovenstaande wordt met 'Universiteit Antwerpen' bedoeld Universiteit Antwerpen zowel op universitair niveau als op niveau van een onderzoeks- of onderwijsnetwerk, faculteit en onderzoekscentrum (bv. CEMIS) verbonden aan de Universiteit Antwerpen.

In al het bovenstaande wordt met 'Israëlische universiteiten' bedoeld de volgende instituties, en alle organen die daaronder vallen, waaronder hun bestuursorganen, commissies, faculteiten, afdelingen, centra, en fondsen, etc.:

- * Technion - Israel Institute of Technology (IIT),
- * Hebrew University of Jerusalem (HUJI),
- * Weizmann Institute of Science (WIS),
- * Bar-Ilan University (BIU),
- * Tel Aviv University (TAU),
- * University of Haifa (HU),
- * Ben-Gurion University of the Negev (BGU),
- * Open University of Israel (OPENU),
- * Ariel University (AU) en
- * Reichmann University (voorheen 'Herzliya Interdisciplinary Center').

2. De aangevochten beslissing

De universiteit Antwerpen besliste op 27 maart 2024 om het openbaarheidsverzoek gedeeltelijk in te willigen. Bij deze beslissing werden in totaal 11 bijlagen toegestuurd aan verzoeker, die heel wat van de door verzoeker gevraagde informatie bevatten.

Daarnaast werden bepaalde documenten niet bezorgd aan verzoeker, waarbij de Universiteit Antwerpen verwees naar de toepassing van de volgende uitzonderingsgronden:

- Artikel II.34, 2° Bestuursdecreet (bescherming van de persoonlijke levenssfeer)
- Artikel II.33, 3° Bestuursdecreet (interne communicatie)
- Artikel II.35, 1° Bestuursdecreet (economisch, financieel of commercieel belang van een overheidsinstantie)
- Artikel II.35, 3° Bestuursdecreet (vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie)

3. *Inhoud van het beroepschrift*

Verzoeker geeft aan in zijn beroepschrift dat hij de inspanning van de Universiteit Antwerpen om informatie te delen apprecieert, doch dat hij wel nog beroep wenst aan te tekenen op twee punten van zijn verzoekschrift:

- Het niet delen van informatie uit interne procedures over de toepassing van de mensenrechtentoets;
- Het niet delen van informatie over onderzoekssamenwerkingen op basis van bescherming persoonsgegevens en commerciële belangen waar deze niet relevant zijn.

Verzoeker argumenteert in zijn beroepschrift dat de Universiteit Antwerpen een veel te breed gebruik maakt van de in het Bestuursdecreet voorziene uitzonderingsgronden en op een onevenredige en disproportionele wijze een inbreuk pleegt op het grondrecht van openbaarheid van bestuur, zoals ook vervat in artikel 32 Grondwet, alsook op recht om informatie te ontvangen vervat in artikel 10 EVRM en in artikel 11 Handvest voor de Grondrechten van de EU.

Verzoeker verwijst in dat verband naar artikel 21 van de UN Guiding Principles on Business & Human Rights (de beginselen van de Verenigde Naties over mensenrechten binnen de context van het bedrijfsleven, hierna GP 21) dat bepaalt dat ondernemingen aan human rights due diligence moeten doen [due diligence proces: een doorlopend proces dat bedrijven helpt risico's op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en milieu in kaart te brengen en vervolgens te stoppen, te voorkomen of te beperken] en in staat moeten zijn om daarover te communiceren met externe stakeholders. Volgens verzoeker moet ook de Universiteit van Antwerpen de voormelde beginselen toepassen op de universitaire samenwerkingsverbanden inzake onderzoek of onderwijs.

Uit voormeld GP 21 blijkt volgens verzoeker dat er wel degelijk een verplichting bestaat om de nodige informatie te verstrekken over de gedane human rights due diligence, inclusief over de activiteiten waarover die wordt toegepast, en wel zodanig dat externe stakeholders de adequaatheid daarvan kunnen beoordelen. Die verplichting maakt duidelijk dat er een legitiem belang bij de openbaarheid is vanwege stakeholders en hiermee moet voldoende rekening gehouden worden bij de toepassing van openbaarheid van bestuur. Daarom stelt verzoeker dat minimaal documenten moeten kunnen vrijgegeven worden die het bestaan en voorwerp van de samenwerkingen duidelijk maken, alsook de evaluaties en op basis daarvan geformuleerde adviezen uit de interne human rights due diligence procedures.

Bijgevolg is volgens verzoeker het inroepen van artikel II.35, 1° en 3° Bestuursdecreet om alle informatie over een aantal onderzoekssamenwerkingen, inclusief zelfs het bestaan ervan, af te wijzen een veel te brede invulling van deze uitzonderingsgrond die het belang van de openbaarheid, en dus ook het grondrecht op openbaarheid van bestuur, volledig miskent. GP 21 geldt overigens ook voor de externe partners in die samenwerkingen. Ook voor hun geldt dat de bescherming van commerciële confidentialiteit hoogstens kan ingeroepen worden in de mate dat GP 21 niet miskend wordt.

Dit geldt volgens verzoeker ook voor het invoeren van artikel II.33, 2° en 3° Bestuursdecreet om elke openbaarheid af te wijzen over het verloop van de interne due diligence procedures. Het is niet omdat dit een interne procedure is dat die volledig van de openbaarheid kan afgeschermd worden als 'interne communicatie'. Zoals uit GP 21 blijkt is er zeker voor dit soort due diligence procedures een belang van externe stakeholders bij de openbaarheid en een informatieverplichting.

Verder is een procedure die nog niet afgerond is of op een negatief besluit geëindigd, niet hetzelfde als een bestuursdocument dat niet af of onvolledig is. Deze uitzonderingsgrond in die gevallen gebruiken om geformuleerde adviezen uit de openbaarheid te houden is een veel te brede toepassing ervan.

Tenslotte wordt ook de uitzonderingsgrond uit artikel II.34, 2° Bestuursdecreet en de GDPR op een veel te brede manier gehanteerd. Wij hebben geen bezwaar tegen het weerhouden van namen van studenten in de uitwisselingsovereenkomsten. Integendeel, dit toont dat deze uitzonderingsgrond kan toegepast worden terwijl toch het grootste deel van de gevraagde documenten wordt vrijgegeven. Deze uitzonderingsgrond daarentegen gebruiken om alle informatie uit de openbaarheid te houden over onderzoeksprojecten waar iemand professioneel mee bezig is, als personeelslid van een publieke instelling en met publieke financiering, gaat veel te ver en heeft niets meer te maken met het beschermen van de persoonlijke levenssfeer. De GDPR laat overigens wel degelijk het verwerken van persoonsgegevens toe voor legitieme doeleinden, en het voldoen aan de verplichtingen uit GP 21 kan daar onder vallen. Dat gezegd zijnde hebben wij geen bezwaar tegen het niet-leesbaar maken van persoonsgegevens of carrière-informatie, maar dit kan geen grond zijn om alle informatie over een onderzoeksproject of contract uit de openbaarheid te houden.

Volgens verzoeker is er informatie die minimaal wel verstrekt zou kunnen worden en die geen enkel verband houdt met commerciële confidentialiteit of afbreuk doet aan economische belangen, zijn de volgende aspecten van de onderzoekssamenwerkingen, zowel voor onderzoek als consultancy, per samenwerkingsverband opgenomen in de interne UAntwerpen databank:

- het bestaan van een samenwerkingsverband;
- de UAntwerpen faculteit en departement die betrokken is;
- op welke sector deze samenwerking betrekking heeft;
- type van het samenwerkingsverband: consultancy, onderzoek of andere type samenwerking;
- referentienummer van deze samenwerking;
- naam van Israëlische samenwerkingspartner in dit verband (alle mogelijke organisaties opgelijst in de oorspronkelijke aanvraag), in het bijzonder wanneer deze een publieke instelling betreft.

De hierboven gevraagde informatie valt niet onder de door de Universiteit Antwerpen vernoemde uitzonderingsgronden, met name, (1) het heeft geen betrekking op persoonsgegevens of data die beschermd zijn door de GDPR wetgeving, (2) hebben geen betrekking op budgetgegevens zoals personeelskosten, bestaande resources, interne procedures van onthaalinstellingen, beleidsprocedures en financiële (beleids)afspraken en de afhandeling ervan, (3) brengen de bescherming van intellectuele eigendom niet in gevaar gezien dit geen informatie is over de onderzoeksvraag, de onderzoeksmethode, de benadering, het werkplan, de verschillende deeltaken en de beschrijving van de inhoud van deze taken, de risicostrategie of de achtergrond IP. Verzoeker ziet niet in hoe het delen van deze minimale informatie de commerciële belangen van de Universiteit Antwerpen kan schaden. Om deze redenen dient volgens verzoeker de specifiek gevraagde informatie wel openbaar gemaakt te worden.

Om bovenstaande redenen vraagt verzoeker de beroepsinstantie om zijn beroep in te willigen.

4. Standpunt van de beroepsinstantie

Om met kennis van zaken over het beroep te kunnen oordelen, heeft de beroepsinstantie contact opgenomen met de universiteit Antwerpen om wat toelichting te geven bij dit openbaarheidsverzoek. Op 20 mei 2024 ontving de beroepsinstantie de gevraagde uitleg vanwege de Universiteit Antwerpen.

De beroepsinstantie wijst erop dat verzoeker heel uitdrukkelijk aangeeft in zijn beroepschrift dat hij zijn beroep heeft beperkt tot twee onderdelen, namelijk:

- Het niet delen van informatie uit interne procedures over de toepassing van de mensenrechtentoets;
- Het niet delen van informatie over onderzoekssamenwerkingen op basis van bescherming persoonsgegevens en commerciële belangen waar deze niet relevant zijn.

De beroepsinstantie merkt op dat verzoeker in zijn beroepschrift heel hard de nadruk legt op de toepassing van artikel 21 van de UN Guiding Principles on Business & Human Rights (de beginselen van de Verenigde Naties over mensenrechten binnen de context van het bedrijfsleven). Hierin staan algemene beginselen en normen beschreven die de mens het recht geven zonder discriminatie en met waardigheid behandeld te worden, waarbij het niet alleen gaat om mensenrechten van het eigen personeel, maar ook om inbreuk van mensenrechten in de productieketen. Het gaat daarbij om breed gedragen richtsnoeren voor overheid en bedrijfsleven hoe inbreuken op mensenrechten, rechtstreeks of in productieketens, te voorkomen en aan te pakken. De beroepsinstantie wijst er in dat verband op dat zij enkel ertoe gehouden is om, bij de beoordeling van beroepsdossiers die bij haar worden aanhangig gemaakt, een toetsing te doen op de naleving van de regels inzake de toegang tot bestuursdocumenten, zoals deze zijn vastgelegd in Titel II, hoofdstuk 3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De beroepsinstantie heeft geen enkele bevoegdheid om de al dan niet correcte naleving van de voormelde beginselen van de Verenigde Naties over mensenrechten binnen de context van het bedrijfsleven in casu na te gaan, laat staan daar sanctionerend tegen op te treden.

Eerste onderdeel: informatie uit interne procedures over toepassing van de mensenrechtentoets

De beroepsinstantie verwijst hierbij naar de exacte bewoordingen van verzoeker uit zijn openbaarheidsverzoek met betrekking tot dit onderdeel:

“Alle dossiers betreft samenwerkingen en overkomsten tussen Universiteit Antwerpen en Israëliëse universiteiten of bedrijven die voorgelegd zijn aan het Meldpunt Mensenrechten van het Departement Onderzoek, Innovatie & Valorisatie Antwerpen (RIVA) en het Ethische Commissie voor Misuse, Human Rights & Security aan de Universiteit Antwerpen, het resultaat van de mensenrechtentoetsen, en de stappen die ondernomen zijn naar aanleiding van het advies van het Ethische Commissie voor Misuse, Human Rights & Security. U mag ook de gevallen vermelden waarin geen stappen werden ondernomen of waarin het advies van het Commissie of andere beleidsorganen hangende is.”

Met hun beslissing d.d. 27 maart 2024 werd vanuit de Universiteit Antwerpen de hierna vermelde informatie in dat verband aan verzoeker bezorgd (letterlijk citaat uit de brief van de Universiteit aan verzoeker):

“ UAntwerpen – UBar-Ilan

Met Bar-Ilan University, een Israëliëse universiteit, heeft de UAntwerpen drie geregistreerde contracten met betrekking tot mobiliteit (zie bijlages):

- Lopend maar niet actief: Memorandum of Understanding, getekend in 2013, door Alain Verschoren – bijlage 1

Dit is een instellings-MoU met enkel een intentie tot samenwerking zonder afstemming met de faculteiten en zonder einddatum.

*- Afgelopen: Erasmus+ project 2018-2020, getekend door Herman Van Goethem – **bijlage 2***

Dit betreft een project met in- en uitgaande mobiliteit, specifiek van de faculteit Rechten.

*- lopend: Samenwerkingsakkoord, getekend in februari 2023, door Filip Lardon – **bijlage 3***

Dit samenwerkingsakkoord betreft enkel activiteiten met de faculteit Rechten. Het akkoord is afgesloten voor 5 jaar en eenzijdig opzegbaar mits een opzegperiode van 6 maanden.

Het huidige samenwerkingsakkoord beoogt academische uitwisseling tussen Bar-Ilan University en Universiteit Antwerpen, faculteit Rechten. Momenteel zijn de activiteiten beperkt tot uitwisseling van studenten. In academiejaar 2023-2024 kwam één uitwisselingsstudent naar UAntwerpen, doch deze werd teruggedroepen door de uitzendende instelling na de gewelddadige uitbraak van 7 oktober 2023. Het studieverblijf van de UAntwerpen-student aan Bar-Ilan University met vertrek na 7 oktober 2023 is niet doorgegaan wegens een negatief advies van de Commissie Risicogebieden.

In academiejaar 2024-2025 zijn tot op heden geen activiteiten gepland.

*De uitvoering van het akkoord is geschorst door de faculteit Rechten. **Het akkoord ligt voor advies voor bij de Ethische Commissie Misuse, Human Rights & Security.***

UAntwerpen – UTel Aviv

Met Tel-Aviv University, een Israëlische universiteit, heeft de UAntwerpen twee geregistreerde contracten (in bijlage):

*- Lopend maar niet actief: Memorandum of Understanding, getekend in 2013, door Alain Verschoren – **bijlage 4***

Dit is een instellings-MoU met enkel een intentie tot samenwerking zonder afstemming met concrete faculteiten en zonder einddatum. In het kader van het UAntwerpen-partnerbeheer (afbouwen instellingsbrede MoU's en slapende contracten) werd nagegaan welke faculteiten interesse hadden om een samenwerkingsovereenkomst met deze partner aan te gaan. FSW en FLW zijn hier op ingegaan, voor hen werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Deze is geen deel van de MoU. De MoU is niet actief in de zin dat er geen specifieke overeenkomsten zijn waarin de effectieve activiteiten/uitwisselingen worden overeengekomen.

*- Lopend: Samenwerkingsakkoord, getekend in februari 2021, door Filip Lardon – **bijlage 5** Dit samenwerkingsakkoord betreft enkel activiteiten met de faculteit Sociale Wetenschappen (FSW) en faculteit Letteren en Wijsbegeerte (FLW). Het akkoord is afgesloten voor 5 jaar en eenzijdig opzegbaar mits een opzegperiode van 6 maanden.*

Het huidige samenwerkingsakkoord tussen Tel-Aviv University en de respectievelijke faculteiten beoogt het promoten van interesse in onderwijs en onderzoeksactiviteiten en het uitdiepen van wederzijds het begrip van de economische, sociale en culturele kwesties en tradities van onze respectievelijke landen.

Volgende activiteit vond vorig en dit academiejaar plaats in het kader van dit project:

- Ac jaar 2022-2023: 3 UAntwerpen-studenten (FSW) naar TAU

Eerdere studentenuitwisseling, in ac jaar 2021-2022 en 2020-2021, telkens 1 UAntwerpen-student (FLW, Geschiedenis) naar Tel-Aviv University, vond plaats in het kader van de MoU (2013). De MoU wordt sinds de vervanging door het samenwerkingsakkoord als niet meer actief beschouwd.

Het akkoord ligt voor advies voor bij de Ethische Commissie Misuse, Human Rights & Security.

*Daarnaast hebben ook 4 GGW-studenten die voorbij jaren stage gelopen in Israël bij Tel Aviv University (Faculty of Medicine/Sackler faculty of Medicine) - **bijlage 10 (a tot d)***

Deze stages vallen niet onder een MoU.

Daarnaast was er een stage revaki in het Hadassah Medica! Center, Mount Scopus in Jeruzalem en de recente een vroegtijdig afgebroken stage in Hebrew University of Jerusalem.

Uit de periode voor ingebruikname van Mobility Online kunnen wij u uit ons digitaal archief volgende meegeven:

- 1 student in academiejaar 2012-2013, 8 weken interne geneeskunde + heilkunde, Tel Aviv University (Beilinson Hospita!)

- 1 student in academiejaar 2014-2015, 8 weken gyn/obs + heelkunde, Tel Aviv University
- 1 student in academiejaar 2015-2016, 4 weken interne geneeskunde, Tel Aviv University

UAntwerpen - UBen Gurion

Met Ben-Gurion University, een Israëlische universiteit, heeft de UAntwerpen één geregistreerde contract en één contract dat voorligt ter ondertekening:

*- Lopend maar te vervangen: Memorandum of Understanding, getekend in 2010, door Alain Verschoren – **bijlage 6***

Dit is een instellings-MoU met een intentie tot samenwerking zonder afstemming met concrete faculteiten en zonder einddatum. In het kader van het UAntwerpen-partnerbeheer (afbouwen instellingsbrede MoU's en slapende contracten) werd nagegaan welke faculteiten interesse hadden om één samenwerkingsovereenkomst met deze partner aan te gaan. Eén faculteit gaf in de zomer van 2023 aan samenwerking te wensen. De overeenkomst is nog niet afgesloten. De MoU wordt beschouwd als niet werkzaam en een eventuele nieuwe overeenkomst zal er geen onderdeel van zijn.

*- Voorstel van samenwerkingsakkoord, nog niet getekend – **bijlage 7***

Dit samenwerkingsakkoord betreft enkel activiteiten van één faculteit. Het akkoord zou voor 5 jaar zijn en eenzijdig opzegbaar mits een opzegperiode van 6 maanden.

Het voorliggende samenwerkingsakkoord tussen Ben-Gurion University en de respectievelijke faculteit betreft studentenuitwisseling.

Gezien het contract nog niet getekend is, vonden in het kader van deze overeenkomst tot op heden geen uitwisselingen plaats. In academiejaar 2023-2024 kwamen wel studenten van Ben-Gurion University over in het kader van de MoU.

Het akkoord ligt voor advies voor bij de Ethische Commissie Misuse, Human Rights & Security.

U zal merken dat in aangehechte overeenkomsten namen, studentenummers, adressen, mailadressen, genderinformatie en handtekeningen zijn weggelaten. De Universiteit Antwerpen beroept zich op artikel 11.34, 2°, dat stelt dat de openbaarmaking niet kan indien daarmee afbreuk gedaan wordt aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De Universiteit Antwerpen kan u om die redenen de namen, gender, adressen, studentenummers, handtekeningen, telefoon- fax nummers, mailadressen etc. niet medelen van de personen die op uitwisseling zijn gegaan naar de entiteiten waarover u informatie vraagt. Door u de aantallen en de uitgeblanke contracten in bijlage te bezorgen, verschaffen wij u de informatie die we kunnen geven. “

Uit de verkregen informatie en bovenstaande kennisname door de beroepsinstantie van de inhoud van de aangevochten beslissing van de Universiteit Antwerpen, moet de beroepsinstantie vaststellen dat op de oorspronkelijke vraag van verzoeker wel degelijk uitvoerig werd geantwoord vanuit de Universiteit Antwerpen met het hiervoor vermelde overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de samenwerkingsakkoorden, Memorandums of Understanding en stagecontracten met studenten tussen de Universiteit Antwerpen en drie universitaire instellingen in Israël. Niet alleen een overzicht werd bezorgd aan verzoeker, er werd ook expliciet aangegeven welke akkoorden (drie in totaal) werden voorgelegd voor advies bij de Ethische Commissie Misuse, Human Rights & Security en daarnaast werd ook een afschrift van de akkoorden/contracten zelf bezorgd aan verzoeker op 27 maart 2024, mits weglating van de namen, de studentenummers, adressen, mailadressen, genderinformatie en handtekeningen van de betrokken studenten. Voor al deze documenten is het ingestelde beroep dan ook **ongegegrond**, daar de beschikbare informatie en documenten in dat verband al werden bezorgd aan verzoeker en verzoeker in zijn beroepschrift zelf aangeeft dat hij akkoord gaat met het onleesbaar maken van persoonsgegevens van studenten.

Verzoeker geeft daarnaast in zijn beroepschrift aan dat hij daarnaast ook zicht wil krijgen op de stappen die ondernomen zijn naar aanleiding van het advies van de Ethische Commissie Misuse, Human Rights &

Security. Uit de ingewonnen informatie is evenwel gebleken dat op 27 maart 2024 in geen van de drie akkoorden die werden voorgelegd aan voormelde ethische commissie al een advies werd uitgebracht.

In artikel 1.4, 3° van het Bestuursdecreet wordt een bestuursdocument gedefinieerd als de informatie, ongeacht de drager ervan, die in het bezit is van een overheidsinstantie. Het recht op openbaarheid kan aldus maar uitgeoefend worden voor zover het gaat om informatie die gematerialiseerd werd op een drager.

In casu wordt evenwel door de beroepsinstantie vastgesteld dat de Universiteit Antwerpen niet in het bezit is van het door verzoeker opgevraagde documenten in verband met de ondernomen stappen naar aanleiding van de door de voormelde commissie uitgebrachte adviezen. Daar kan uiteraard geen afschrift van verleend worden.

Het ingestelde beroep door verzoeker moet bijgevolg ook voor dit deel (vervolgstappen naar aanleiding van uitgebrachte adviezen) als **ongegron**d worden beschouwd. De beroepsinstantie merkt trouwens op dat verzoeker in zijn openbaarheidsverzoek zelf heeft aangegeven aan de Universiteit Antwerpen dat het volstaat om in voorkomend geval aan te geven of het advies bij de ethische commissie hangende is, wat ook is gebeurd door de Universiteit Antwerpen in haar beslissing d.d. 27 maart 2024 (cf. het hiervoor geciteerde overzicht uit die beslissing).

Tweede onderdeel: gedeeltelijke openbaarmaking over de onderzoekssamenwerkingen

Verzoeker werpt in zijn beroepschrift op dat de Universiteit Antwerpen weigert om zelfs maar de minimum informatie openbaar te maken over de onderzoekssamenwerkingen die bestaan op basis van contracten. Verzoeker vraagt uitdrukkelijk om de openbaarmaking van de niet-commerciële informatie aangaande de onderzoekssamenwerkingen die ook geen persoonsgegevens bevatten.

Daarom vraagt verzoeker uitdrukkelijk in zijn beroepschrift dat de hierna vermelde informatie openbaar zou worden gemaakt met betrekking tot de onderzoekssamenwerkingen tussen de Universiteit Antwerpen en Israëlische universiteiten, omdat daarvoor geen wettelijke of decretale uitzonderingsgronden van toepassing zijn:

- het bestaan van een samenwerkingsverband;
- de UAntwerpen faculteit en departement die betrokken is;
- op welke sector deze samenwerking betrekking heeft;
- type van het samenwerkingsverband: consultancy, onderzoek of andere type samenwerking;
- referentienummer van deze samenwerking;
- naam van Israëlische samenwerkingspartner in dit verband (alle mogelijke organisaties opgelijst in de oorspronkelijke aanvraag), in het bijzonder wanneer deze een publieke instelling betreft.

De beroepsinstantie verwijst in dit verband evenwel naar de bijlage 11 die werd gevoegd door de Universiteit Antwerpen bij haar beslissing d.d. 27 maart 2024 en waarvan verzoeker dus een afschrift heeft ontvangen. In voormelde bijlage wordt een lijst/tabel bezorgd van alle samenwerkingsverbanden waarbij Israëlische universitaire instellingen betrokken zijn. Het betreft een rekenblad waar 39 projecten zijn opgesomd uit de door verzoeker gevraagde periode van 1 januari 2012 tot en met 22 februari 2024, waaruit blijkt dat er nog 17 projecten lopen waar Israëlische Universiteiten deelnemen aan samenwerkingsverbanden. Voor elk van die projecten werd de volgende informatie weergegeven in de tabel:

- het bestaan van een samenwerkingsverband;
- de UAntwerpen faculteit en departement die betrokken is;
- op welke sector deze samenwerking betrekking heeft (valt af te leiden uit de onderzoeksgroep, faculteit en financieringsbron);

- referentienummer van deze samenwerking;
- naam van Israëlische samenwerkingspartner in dit verband

Enkel het type van samenwerkingsverband werd dus niet vermeld in de lijst, zoals bezorgd aan verzoeker op 27 maart 2024. Maar vanuit de Universiteit Antwerpen wordt in dat verband verduidelijkt dat het in casu enkel om onderzoeksprojecten gaat. Dat kon ook al onrechtstreeks afgeleid worden uit de inhoud van de brief die op 27 maart werd toegestuurd aan verzoeker vanuit de Universiteit Antwerpen:

“Uiteraard zijn de gegevens die publiek gemaakt moeten worden, reeds publiek beschikbaar. Wij hebben voor u een lijst samengesteld - bijlage 11 met informatie die wij kunnen meedelen die u toelaat informatie met betrekking tot projecten op te zoeken. Bepaalde wetenschappelijke resultaten zijn reeds gepubliceerd en dus publiek toegankelijk. Wij verwijzen hierbij naar de openbaarmaking van deze publicaties en een beknopte beschrijving van de doelstellingen en methoden van het onderzoek.”

De beroepsinstantie kon zelfs vaststellen dat de Universiteit Antwerpen in haar antwoord d.d. 27 maart 2024 aan verzoeker ook aangaf op welke manier hij voor elk onderzoeksproject opzoeken kon doen in Europese CORDIS database, waar hij informatie over andere deelnemers aan onderzoeksproject kan vinden alsook andere info over het onderzoeksproject zelf:

“Informatie over projecten waaraan de universiteit deelneemt, kan u vinden op <https://www.uantwerpen.be/en/projects/>

<https://researchportal.be/nl>

De Europese projecten staan op het EU portaal: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>”

De beroepsinstantie merkt ook nog op dat in de lijst met 39 projecten, ook 12 FWO-onderzoeken (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek) worden vermeld. In dat verband wordt er vanuit de Universiteit Antwerpen ook nog op gewezen dat heel wat inhoudelijke informatie van die FWO-projecten online is terug te vinden op het Fris (Flanders Research Information Space) onderzoeksportaal: <https://researchportal.be/nl>

Uit wat hiervoor wordt vermeld, kan de beroepsinstantie enkel maar afleiden dat de door verzoeker gevraagde informatie (zoals expliciet aangegeven in zijn beroepschrift) wel degelijk werd bezorgd aan verzoeker, daar deze is terug te vinden in de bijlage 11 van de brief d.d. 27 maart 2024 die vanuit de Universiteit Antwerpen werd toegestuurd aan verzoeker. Bovendien werd aan de verzoeker ook nog aangegeven hoe hij de publiek toegankelijke informatie over de onderzoeksprojecten op publieke websites kan raadplegen.

De beroepsinstantie is dan ook van oordeel dat de Universiteit Antwerpen aan verzoeker de door hem gewenste informatie met betrekking tot de onderzoekssamenwerkingen tussen de Universiteit Antwerpen en Israëlische universitaire instellingen al heeft bezorgd op 27 maart 2024. De beroepsinstantie kan enkel maar vaststellen dat de Universiteit Antwerpen heel transparant is wat betreft de communicatie rond samenwerkingen met Israëlische universiteiten, gelet op het feit dat deze informatie zelfs online raadpleegbaar is op hun website:

<https://www.uantwerpen.be/nl/onderzoek/beleid/evaluatie-ethiek-integriteit/ethische-advisering/mihrs/samenwerkingen-israel/>

Aangezien verzoeker dus alle door hem gewenste informatie, zoals hij expliciet heeft aangegeven en omschreven in zijn beroepschrift, rond de onderzoekssamenwerkingen tussen de Universiteit Antwerpen en Israëlische universitaire instellingen heeft ontvangen, kan de beroepsinstantie niet anders dan het ingestelde beroep voor dit onderdeel als **ongegron**d te beschouwen.

Het ingestelde beroep door verzoeker moet bijgevolg als **ongegron**d worden beschouwd.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■, d.d. 26 april 2024 tegen de gedeeltelijke weigeringsbeslissing vanwege de Universiteit Antwerpen wordt als ontvankelijk doch ongegrond beschouwd.

Brussel, 27 mei 2024

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno Asscherickx
Voorzitter